ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΤΕΤΑΡΤΗ 7 ΙΟΥΝΙΟΥ 2000
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ
ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΑΔΑ

Α΄ ΟΜΑΔΑ

Α.1. Να αποδώσετε με συντομία το περιεχόμενο των παρακάτω όρων, που έχουν σχέση με την κοινωνία της μυκηναϊκής εποχής :

α. ο ἄναξ

β. ο λαγέτας

γ. οι ἑπέται

Μονάδες 6

Α.2. Να γράψετε στο τετράδιό σας το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

1. Οι "*θῆται*" ήταν :

α. Δούλοι που χρησιμοποιούνταν στις γεωργικές εργασίες.

β. Ελεύθεροι που είχαν χάσει την περιουσία τους και χρησιμοποιούνταν στις γεωργικές εργασίες.

γ. Τεχνίτες που εργάζονταν στο πλαίσιο του "*οίκου*".

δ. Κήρυκες που παρείχαν τις υπηρεσίες τους στους βασιλείς και στους ευγενείς.

Μονάδες 2

2. Οι τεχνίτες (*δημιουργοί*) :

α. Καλλιεργούσαν τα κτήματα των ευγενών.

β. Ήταν δούλοι που προέρχονταν από αιχμαλωσία.

γ. Ήταν αγγειοπλάστες, σιδηρουργοί, χαλκουργοί, βυρσοδέψες κ.ά.

δ. Ήταν αοιδοί που διασκέδαζαν τους ευγενείς με τα τραγούδια τους.

Μονάδες 2

Α.3. Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν ως Σωστές ή Λανθασμένες γράφοντας στο τετράδιό σας την ένδειξη Σωστό ή Λάθος δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση.

α. Η κοπή και η κυκλοφορία του νομίσματος τον 7ο π.Χ. αιώνα ευνόησε τις εμπορικές δραστηριότητες.

β. Στην αρχαϊκή εποχή οι γαιοκτήμονες δεν ασχολούνταν με εμπορικές δραστηριότητες.

γ. Οι Σπαρτιάτες "**ὅμοῖοι**" απαγορευόταν να επιδίδονται σε άλλες δραστηριότητες εκτός από τις στρατιωτικές.

δ. Οι **περίοικοι** ζούσαν σε μικρότερες πόλεις και χωριά γύρω από τη Σπάρτη.

ε. Ο Δράκων, με την ιδιότητα του νομοθέτη, κατήργησε το δανεισμό με υποθήκη τα σώματα των δανειζομένων.

Μονάδες 5

Α.4. Ποιες δραστηριότητες επιτρεπόταν να αναπτύξουν οι **μέτοικοι** στην αρχαία Αθήνα;

Μονάδες 10

Α.5. Σε τι διέφερε η ανατροφή και η εκπαίδευση των κοριτσιών στην αρχαία Αθήνα από την

αντίστοιχη ανατροφή και εκπαίδευση στην αρχαία Σπάρτη;

Μονάδες 10

Α.6. Αφού μελετήσετε προσεκτικά το παρακάτω κείμενο και με βάση τις γνώσεις σας από το σχολικό εγχειρίδιο, να προσδιορίσετε τους τρεις βασικούς κλάδους και το περιεχόμενο της σχολικής αγωγής στην αρχαία Αθήνα.

"Μόλις αρχίσει ένα παιδί να καταλαβαίνει τη γλώσσα, και η τροφός, και η μητέρα, και ο παιδαγωγός και ο ίδιος ο πατέρας του αγωνίζονται, πώς θα γίνει το παιδί όσο το δυνατόν καλύτερο. ... Το στέλνουν ύστερα στους δασκάλους και αυτοί φροντίζουν τα παιδιά και, όταν μάθουν γράμματα και καταλαβαίνουν το γραπτό κείμενο, τους δίνουν να διαβάζουν ποιήματα καλών ποιητών και τους αναγκάζουν να τα μαθαίνουν απ' έξω. ... Με τη σειρά τους και οι κιθαριστές, μόλις μάθουν να παίζουν κιθάρα, τους διδάσκουν κι αυτοί ποιήματα άλλων καλών λυρικών ποιητών προσαρμόζοντάς τα στο ρυθμό της κιθάρας. ... Τα στέλνουν ακόμη ύστερα απ' αυτά και στον παιδοτρίβη για να μπορούν με καλύτερο σώμα να υπηρετούν τη χρηστή τους διάνοια και να μην αναγκάζονται να φαίνονται δειλοί στον πόλεμο".

Πλάτων, *Πρωταγόρας, 325e, 326 a-c.*

Μονάδες 15

Β΄ ΟΜΑΔΑ

Β.1. Το φαινόμενο της χειραφέτησης των δούλων στην αρχαία Ελλάδα είχε ως αποτέλεσμα την ελαχιστοποίηση των εξεγέρσεων των δούλων :
Να αναλύσετε την παραπάνω διαπίστωση, δίνοντας περισσότερα στοιχεία για τη χειραφέτηση των δούλων στην αρχαία Ελλάδα.

Μονάδες 25

Β.2.

α. Από τα όργανα του Σπαρτιατικού Πολιτεύματος να περιγράψετε αναλυτικά τη **συνέλευση του δήμου (απέλλα)** και τους **πέντε εφόρους.**

Μονάδες 12

β. Ποια δημοκρατικά στοιχεία μπορεί κανείς να διακρίνει στη λειτουργία των δύο παραπάνω οργάνων;

Μονάδες 13